

L'escola en vaga

written by Ferran Planell | 7 d'abril de 2026

Escric aquest article a la tarda del 20 de març. Poso la data per deixar constància de la coincidència entre la celebració del Saló de l'Ensenyament i de la manifestació que ha tingut lloc a Barcelona. Quatre columnes de docents i personal educatiu anant cap al Parlament. Val a dir que ha estat tot un èxit. Cent mil persones.

Transcriure aquí la llista de greuges que pateixen aquests professionals em deixaria sense espai per poder relatar res més. Tenen fronts oberts en massa àmbits. La fatiga que malalteja el sistema educatiu és sistèmica. El model està tensionat i la fractura sindical i institucional s'evidencia a crits.

En temps de la República, el país va gaudir d'una escola viva, crítica i avançada pel seu temps. Malauradament, el franquisme va escapar de soca-rel aquell impuls modernitzador i imposà la disciplina, el dogma i el nacionalcatolicisme. Però, els catalans som cabuts i quan es tracta de la cultura, la llengua i les llibertats, persistim. Cal recordar l'aparició de les cooperatives d'ensenyament a les darreries de la dictadura, impulsades per mestres compromesos i famílies inquietes. Llavors hi havia ganes de reconstruir una manera d'educar i de viure. Va ser tot un moviment que va tenir el moment àlgid entre el 1976 i 1982. Era educar en democràcia abans que la democràcia fos plena. Ara, amb democràcia plena –que és un dir– i l'ensenyament institucionalitzat, no s'educa sobre què representa i quins valors té la democràcia. Ni sobre què comporta viure en una dictadura. I així ens va a l'hora d'anar a votar.

Tornant al principi, mentre m'arriben les notícies de l'èxit de la manifestació, també ho fan uns vídeos curts difosos per Ràdio Flaixbac sobre petites entrevistes que han fet a

adolescents que s'apropen al Saló de l'Ensenyament. El continent té un punt de comicitat, però el contingut fa plorar. No em puc estendre gaire i, per tant, únicament faré referència al fet que la majoria d'entrevistats no saben ubicar els Pirineus ni qui és el president de Catalunya. Això sí, en aquesta última pregunta, hi ha una jove que gairebé encerta la resposta: "Alguna cosa com lluç...", ha dit. Serà que la imatge d'un peix bullit li ha jugat una mala passada al subconscient.

Tot plegat no ho arreglarem tornant a l'escola tradicional, sinó dotant de més recursos al sistema educatiu i tornant a creure que educar és una forma de construir futur. I això, no ho podem assolir mai sense ser uns Països Catalans viscuts i no només somniats.